

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

(قواعد درس ششم : عربی دهم انسانی)

(اعراب أجزاء الجملة الإسمية و الفعلية)

در درس پنجم ما با ارکان (اجزاء) جمله اسمیه و جمله فعلیه آشنا شدیم به طور مختصر به عنوان پیش نیاز قواعد این درس اشاره می کنم .

اجزاء جمله اسمیه = مبتدا + خبر

اجزاء جمله فعلیه = فعل + فاعل + مفعول

حالا در این درس می خواهیم اعراب (حرکت) این اجزاء را یاد بگیریم .

از آنجا که مبحث جمله با اعراب ارتباط دارد قبل از ورود به این مبحث درباره « معرب و مبني و نشانه های اعراب » توضیح می دهیم .

(اسم معرب و مبني)

اسم معرب : کلمه ای است که حرکت آخر آن متناسب با موقعیت و نقش آن در جمله تغییر می کند. مثال

جاءَ مُحَمَّدٌ رأيْتُ مُحَمَّدًا سَمِعْتُ مِنْ مُحَمَّدٍ

همانطور که دیدیم اعراب (حرکت) واژه (محمد) در این سه عبارت با توجه به نقشی که پذیرفته تغییر کرده

يعني:

در جمله جاءَ محمد : نقش فاعل دارد پس حرکت - پذیرفته.

در جمله رأيْتُ محمدًا : نقش مفعول دارد پس حرکت - پذیرفته

در جمله سَمِعْتُ مِنْ محمد : نقش مجرور دارد پس حرکت - پذیرفته

بنابرین واژه محمد: معرب است

اسم مبني: کلمه اي است که **حرکت آخر آن همیشه ثابت** است- در هر نقشی که باشد - مثال :

جاء **ذاك** الرجل رأيت **ذاك** الرجل سمعت من **ذاك** الرجل

همانطور که ديديم اعراب (حرکت) واژه (**ذاك**) در اين سه عبارت با توجه به نقشی که پذيرفته تغيير نکرده

است يعني:

در جمله جاء **ذاك** الرجل : نقش فاعل دارد و

در جمله رأيت **ذاك** الرجل نقش مفعول دارد و

در جمله سمعت من **ذاك** الرجل نقش مجرور دارد

ولی در هر سه حالت فاعلی و مفعولی و مجروري حرکت آخر آن **ثبت است و تغييري نکرده**

پس **ذاك**: اسم مبني است

نکته : از آنجا که اسمهای مبني بسیار کم هستند برای یادگیری این درس کافی است مبنیها را به خاطر بسپارید:

۱- ضمیرها (هو هما هم نا کم آنکه و.....)

۲- اسمهای استفهام (من، ما، متى، كيف ...)

۳- اسم های اشاره (**ذاك** تلك هذه هذا و.....)

۴- اسم های موصول (**الذى** - **الذين** - **التي** و...)

اعراب (حرکت) در زبان عربی:

اسم جمع مونث سالم	اسم جمع مذکر سالم	اسم مثنی	حالت عادی	اعراب
اُت اُت اُت	وَنَ (واو نشانه رفع)	اِنِ (الف نشانه رفع)	۹ ۹	رفع
اِت اِت اِت	يَنَ (ياء نشانه نصب)	يِنِ (ياء نشانه نصب)	۸ ۷	نصب
اِت اِت اِت	يَنَ (ياء نشانه جر)	يِنِ (ياء نشانه جر)	۷ ۷	جر

نکات بسیار مهم :

۱- به اسمی که دارای اعراب (حرکت) رفع باشد **مرفوع** گویند

۲- به اسمی که داری اعراب (حرکت) نصب باشد **منصوب** گویند.

۳- به اسمی که دارای اعراب (حرکت) جر باشد **مجرور** گویند. مثال

✓ بنابراین درمورد محل اعرابی (نقش) واژه (محمد) در عبارتهای زیر باید اینگونه گفته شود

چون دارای علامت رفع ۹ است.

جاء محمد : فاعل و مرفع

چون دارای علامت نصب ۸ است.

رأيت محمدًا : مفعول و منصوب

چون دارای علامت جر ۷ است

سمعت من محمد : مجرور به حرف جر

✓ مثالهای دیگر در مورد محل اعرابی (نقش) اسم های مثنی و جمع:

جاء الْتَّلَمِيذَانِ : فاعل و مرفوع به الف چون فاعل اسم مثنی است لذا علامت رفع **الف** (ان) می باشد

رأيُ الْتَّلَمِيذِينَ : مفعول و منصوب به ياء چون مفعول اسم مثنی است لذا علامت نصب **ياء** (ين) می باشد.

جاء الْمُعَلَّمُونَ : فاعل و مرفوع به واو چون فاعل اسم جمع مذكر سالم است لذا علامت رفع **واو** (ون) می باشد

رأيُ الْمُعَلَّمِينَ : مفعول و منصوب به ياء چون مفعول اسم جمع مذكر سالم است لذا علامت نصب **ياء** (ين) می باشد.

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

